

Zápisnica zo zasadania Snemu SAV, ktoré sa konalo dňa 1. októbra 2010

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Prizvaní: členovia P SAV, zástupcovia Ú SAV

Program:

1. Otvorenie
2. Schválenie programu
3. Voľba pracovných komisií (mandátovej a volebnej, návrhovej)
4. Informácia o aktuálnej situácii SAV vrátane návrhu rozpočtu na roky 2011 – 2013 (J. Pastorek)
5. Správa o činnosti výboru snemu v období apríl 2009 – september 2010 (K. Iždinský)
6. Voľba predsedu Snemu SAV na obdobie október 2010 – december 2011
7. Vyhlásenie Snemu SAV k navrhovanému zníženiu finančných prostriedkov na vedu a výskum na rok 2011, najmä v rozpočtovej kapitole SAV
8. Rôzne
9. Schválenie uznesení Snemu SAV
10. Záver

K bodu 1: Zasadanie Snemu otvoril o 9.15 predseda Snemu SAV K. Iždinský. V krátkom prejave privítal všetkých členov snemu a hostí a ospravedlnil neprítomných členov Snemu SAV a členov P SAV.

K bodu 2: K. Iždinský informoval, že na základe počtu prezentovaných členov je Snem SAV uznášaniaschopný, predložil snemu návrh programu a krátko oboznámil členov snemu o náplni bodu 8. Rôzne. Návrh programu snem bez ďalšej diskusie schválil.

K bodu 3: K. Iždinský potom predložil návrh členov pracovných komisií.

Snem SAV jednomyselne zvolil:

- **Mandátovú a volebnú komisiu** v zložení: J. Sedlák – predseda, P. Matiašovský, Z. Magurová – členovia
- **Volebné subkomisie:**
 - pre I. komoru v zložení : P. Matiašovský – predseda; M. Moško, K. Gmucová – členovia
 - pre II. komoru v zložení : J. Sedlák – predseda, L. Lacinová, A. Kiss – členovia
 - pre III. komoru v zložení : Z. Magurová – predseda, Z. Bartošová, D. Magdolen – členovia
- **Návrhovú komisiu** v zložení: J. Klačka – predseda, M. Tyšler, M. Soják – členovia

Vedením zápisu bol poverený P. Pristaš, overovateľmi sa stali I. Budinská a P. Matiašovský.

K bodu 4: Informáciu o aktuálnej situácii v SAV a o návrhu rozpočtu na rok 2011 predniesol predseda SAV J. Pastorek. Na úvod prezentoval graf vývoja HDP a výdavkov na vedu a výskum na Slovensku, z ktorého bolo zrejmé, že napriek rastúcemu HDP výška výdavkov na vedu a výskum klesá. Konštatoval, že v okolitých krajinách je situácia podstatne lepšia a zanedbávanie významu vedy súvisí aj s nízkym spoločenským postavením vedy na Slovensku. V tejto súvislosti vyzval k vyššej aktivite pri prezentácii významu vedy a poďakoval všetkým za ich doterajšie činnosti v tejto oblasti.

V ďalšej časti informoval o postupe rokovaní o návrhu rozpočtu. Konštatoval, že po dlhšom období rastu rozpočtu SAV je na budúci rok naplánovaný jeho pokles. K najväčšiemu kráteniu, až 90 %, dochádza v položke kapitálových výdavkov. To prakticky znemožňuje obnovu infraštruktúry SAV a vytvára vážne prekážky pri čerpaní ŠF, najmä v súvislosti s nárastom DPH. J. Pastorek informoval, že krátenie ostatných výdavkov nebude až také vysoké, ako sa očakávalo, aj keď plánovaný rozpočet na vedu a výskum je ďaleko od proklamovaného 1 % HDP.

J. Pastorek zoznámil prítomných s výsledkami analýzy postavenia SAV v rámci slovenskej vedy: hoci SAV zamestnáva len 16 % vedeckých pracovníkov na Slovensku, produkuje 36 % všetkých publikácií a o kvalite vedy v SAV svedčí aj fakt, že získava až 45 % všetkých ohlasov. J. Pastorek ďalej informoval o vývoji zamestnanosti v SAV, kde pozorovať od r. 2004 mierny pokles počtu zamestnancov a poukázal na nemožnosť ďalšieho znižovania počtu administratívnych pracovníkov z dôvodu enormného nárastu počtu grantov a prostriedkov zo ŠF EÚ a s tým súvisiacim nárastom administratívy.

V ďalšej časti sa venoval prioritám SAV na budúce obdobie. Zaradil medzi ne kvalitu vedeckej práce, granty, doktorandské štúdium, podporný fond Štefana Schwarza, edičnú činnosť a propagáciu SAV v spoločnosti. Informoval o rokovaní s prezidentom Slovenskej rektorskej konferencie o budúcnosti agentúry VEGA, krátko sa venoval situácii v APVV. Stručne hovoril aj o problémoch pri čerpaní prostriedkov zo ŠF EÚ - hoci má SAV zazmluvnených už 60 % vyčlenených prostriedkov, reálne čerpanie je len na úrovni 6 %. Upozornil na nevyhovujúci stav viacerých budov v správe SAV a na nutnosť inventarizácie majetku SAV. V ďalšej časti informoval o vekovej štruktúre SAV, o súbehu platu a starobného dôchodku (až 660 zamestnancov SAV súčasne poberá starobný dôchodok) a požiadal Snem SAV o stanovisko k tomuto problému.

Krátko spomenul aj problém transformácie SAV, kde zmeny sú síce nutné, ale musia byť postupné a premyslené. Za najväčší problém označil vysoký počet ústavov a existenciu malých ústavov, ktoré sa stávajú ekonomicky veľmi citlivé na akékoľvek zmeny vo financovaní. Oznamil, že na túto tému má pripravený materiál do diskusie, ktorý by predniesol v bode Rôzne.

V úvode diskusie k tomuto bodu programu K. Iždinský poďakoval za informácie. Viacerí ďalší diskutujúci vyzdvihli kvalitu prednesenej správy. G. Bianchi ocenil, že Centrá excelencie SAV zostávajú v centre pozornosti vedenia SAV, venoval sa téme vekovej štruktúry a otvoril ďalšiu tému: otázku súbehu viacerých úväzkov v štátnej a verejnej správe (napr. v SAV a VŠ). A. Kiss sa vrátil k problému agentúry VEGA a k plánovaným zmenám v podpornom fonde Štefana Schwarza, z ktorého by sa prostriedky mali získavať súťažným spôsobom cez granty. J. Pastorek odpovedal, že P SAV plánuje posilniť CE SAV, zachovať agentúru VEGA, hovoril aj o potrebe vzniku ďalšej nezávislej agentúry, o nutnosti diskusie o ďalšej forme podpory zamestnávania postdoktorandov cez Schwarzov fond. E. Majková informovala, že analýza vekovej štruktúry je pripravená a upozornila na

d'alší problém – vysoký počet technických pracovníkov na niektorých ústavoch. L. Neslušan položil otázku ako sa bude riešiť problém krátenia mzdových prostriedkov. J. Pastorek odpovedal, že uvedený problém sa bude riešiť až po definitívnom schválení rozpočtu SAV v NR SR. L. Kľučár upozornil na rozdiely vo výške prostriedkov venovaných na vedu a výskum podľa štatistiky Ministerstva financií SR a v prednesenej správe, čo J. Pastorek vysvetlil rozdielnou metodikou výpočtu. R. Kyška-Pipík sa informoval či SAV dostala podporné listy zo zahraničia pri presadzovaní požiadaviek na zrušenie plánovaného krátenia prostriedkov. J. Pastorek odpovedal, že žiadne takéto podporné stanoviská P SAV neobdržalo.

Po ukončení diskusie, návrh uznesenia k tomuto bodu predniesol J. Klačka: „Snem SAV berie na vedomie informáciu predsedu SAV o aktuálnej situácii SAV vrátane návrhu rozpočtu na r. 2011-2013.“

Snem toto uznesenie jednomysel'ne schválil.

K bodu 5: K. Iždinský v krátkom vystúpení informoval o činnosti výboru Snemu SAV, pričom reagoval najmä na problematiku akceptácie SAV v spoločnosti, problémy vnútornej štruktúry SAV a problém financovania vedy na Slovensku. V závere poďakoval členom P SAV a Snemu SAV za spoluprácu. Jeho vystúpenie bolo odmenené spontánnym potleskom. J. Pastorek poďakoval K. Iždinskému za spoluprácu a ocenil jeho prínos na zasadnutiach P SAV. S krátkym príspevkom na pochvalu aktivít doterajšieho predsedu Snemu SAV vystúpil A. Kiss.

Po skončení diskusie návrh uznesenia k tomuto bodu prečítal J. Klačka: „Snem schvaľuje správu predsedu Snemu SAV o činnosti Výboru Snemu SAV za obdobie apríl 2009-september 2010.“

Snem toto uznesenie jednomysel'ne schválil.

K bodu 6: K. Iždinský otvoril d'alší bod programu - voľbu predsedu Snemu SAV na nasledujúci trimester. Stručne vysvetlil zákonné dôvody, vedúce k výmene na poste predsedu Snemu SAV a oznámil, že výbor snemu jednomysel'ne navrhuje na túto funkciu D. Podmakovú. Krátko ozrejmil spôsob volieb (hlasovanie po komorách, výpočet percentuálnych podielov hlasov zo všetkých členov komôr t. j. nielen prítomných). Po ukončení volieb v komorách požiadal K. Iždinský predsedu volebnej a mandátovej komisie o vyhlásenie výsledkov volieb. J. Sedlák oznámil, že D. Podmaková získala už v prvom kole volieb, pri ktorom prebiehalo hlasovanie po komorách, 64,14 % hlasov a stala sa novou predsedníčkou Snemu SAV. D. Podmaková poďakovala členom snemu za dôveru a K. Iždinskému za doterajšie vedenie Snemu SAV. Vzhľadom na momentálnu zdravotnú indispozíciu požiadala K. Iždinského, aby ďalej viedol prebiehajúce zasadnutie Snemu SAV.

K bodu 7: V úvode rokovania k d'alšiemu bodu K. Iždinský znova oboznámil členov Snemu SAV s vývojom návrhu rozpočtu SAV na rok 2011. Konštatoval, že najvyšší pokles, až o 90 % je naplánovaný v kategórii kapitálové výdavky, a že v kategórii mzdové výdavky rozpočtových organizácií predstavuje pokles približne 3,6 %, čím celkové krátenie v rozpočtovej kapitole SAV predstavuje voči schválenému rozpočtu výdavkov pre rok 2010 zníženie o viac ako 8,8 %.

Potom prečítal návrh stanoviska Snemu SAV k tomuto kráteniu, ktorý pripravil Výbor Snemu SAV, ako aj podobný dokument pripravený L. Neslušanom a otvoril k nim diskusiu. Ako prvý vystúpil L. Neslušán, ktorý vysvetlil genézu listu, ktorý zaslal snemu. M. Piscová ocenila list riaditeľov ústavov II. oddelenia vied SAV, uverejnený v týždenníku *.týždeň* a navrhla, aby sa Snem SAV pridal k podpore tohto listu. Väčšina ďalších diskutujúcich (Z. Magurová, K. Iždinský, M. Piscová, J. Válka, J. Pastorek, A. Breier, M. Pekník, A. Kiss, L. Neslušán, Z. Bartošová) podporila vznik samostatnej aktivity Snemu SAV, na čo M. Piscová svoj návrh stiahla. V pokračujúcej diskusii zazneli viaceré návrhy na zostručnenie stanoviska, vypustenie viet o prístrojovej technike, štátnej administratíve, či proti vypúšťaniu týchto častí (M. Moško, P. Staněk, L. Neslušán, R. Kyška-Pipík). Snem potom pristúpil k hlasovaniu o oboch predložených návrhoch. V prvom hlasovaní neprijal návrh podporiť list predložený L. Neslušanom a následne sa diskutovalo už len o stanovisku predloženom výborom snemu. Diskutujúci navrhli doplniť termín paušálne výdavky a rozšíriť zoznam adresátov o Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (Z. Bartošová, J. Pastorek, A. Kiss), čo Snem SAV veľkou väčšinou hlasov schválil. V ďalšej diskusii boli potom z viacerých predložených návrhov schválené len návrhy P. Staněka a M. Piscovej na zostručnenie stanoviska a náhradu spojenia „štátnej administratívy“ za „verejný sektor“. D. Podmaková navrhla zameniť v zozname adresátov Národnú radu SR za Výbor Národnej rady pre vzdelanie, mládež, vedu a šport, čo snem schválil.

V záverečnom hlasovaní Snem SAV upravenú verziu Stanoviska Snemu Slovenskej akadémie vied k pripravovanému zníženiu výdavkov na vedu a výskum v rokoch 2011 až 2013 (v prílohe) veľkou väčšinou hlasov schválil.

K bodu 8: Do tohto bodu boli predložené dva návrhy. Prvý z nich sa týkal zníženia administratívnej náročnosti pri implementácii projektov ŠF EÚ. Návrh vyhlásenia pripravili predstavitelia ústavov - riešiteľov projektov ŠF EÚ z 3. OV SAV a členovia snemu z 3. komory; výbor snemu ho členom snemu rozoslal pred zasadnutím. K. Iždinský informoval, že podobný návrh k tomuto problému zaslal členom snemu aj G. Bianchi. V rozsiahlej diskusii k oboj dokumentom vystúpili viacerí diskutujúci, ktorí sa väčšinou snažili o syntézu ich obsahu a zdokonalenie (M. Moško, G. Bianchi, Z. Bartošová, L. Neslušán, A. Breier, M. Koš, J. Gálik), prípadne upozorňovali na nereálnosť niektorých požiadaviek a nutnosť ich konkretizácie (J. Pastorek, E. Majková). Z diskusie vyplynulo, že snem má dve možnosti – buď schváliť len všeobecné vyhlásenie a podrobnosti nechať na ďalšie zasadanie Snemu SAV, alebo odložiť celé hlasovanie (D. Podmaková). Po krátkej diskusii o výhodách jednotlivých alternatív (L. Neslušán, M. Moško, I. Budinská, J. Pastorek, G. Bianchi) Snem SAV hlasovaním rozhodol, že tejto téme bude venované mimoriadne zasadanie Snemu SAV.

V ďalšej časti sa Snem SAV venoval návrhu uznesenia k materiálu Vízia a stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti vypracovanému pod gesciou Ekonomického ústavu SAV, ktorý predložil M. Moško. K. Iždinský prečítal návrh a požiadal M. Moška o vysvetlenie dôvodov, ktoré viedli k jeho predloženiu. M. Moško stručne predstavil históriu svojho návrhu, ktorý sa na rokovaní Snemu SAV ocitol už tretí raz. Svojím návrhom chcel protestovať proti tomu, aby sa v mediálnom priestore stotožňovali autori Vízia a stratégie rozvoja slovenskej spoločnosti so všetkými pracovníkmi SAV. V diskusii zazneli viaceré príspevky väčšinou odmietajúce takéto uznesenie (M. Pekník, A. Breier, A. Kiss, J. Sedlák, Z. Magurová, D. Podmaková, M. Morovics, K. Gmucová). V následnom hlasovaní Snem SAV predložený návrh uznesenia k materiálu Vízia a stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti neschválil.

Ako ďalší vystúpil predseda SAV J. Pastorek so svojou víziou reštrukturalizácie vnútornej organizácie SAV, kde by podľa jeho názoru malo vzniknúť deväť silných sekcií na základe už dnes akceptovaných skupín vied. Vzhľadom na zásadnú povahu predložených návrhov o reorganizácii SAV, väčšina diskutujúcich požadovala podrobnejšie informácie a žiadala o presunutie diskusie na ďalšie rokovania snemu (G. Bianchi, M. Piscová, D. Podmaková), ako aj predloženie podrobnejšieho materiálu pre prerokovanie po komorách. J. Pastorek potvrdil, že hlavným cieľom jeho vystúpenia bola iniciácia diskusie.

Ako posledný v tomto bode vystúpil G. Bianchi, ktorý sa vrátil k problematike architektonického auditu areálu SAV a oznámil, že zabezpečil vystúpenie odborníka na danú oblasť na niektorom z budúcich zasadnutí Snemu SAV. Snem SAV vzal túto informáciu na vedomie bez ďalšej diskusie.

Keďže do diskusie sa už neprihlásil žiadny člen snemu, K. Iždinský diskusiu ukončil.

K bodu 9: Predseda návrhovej komisie J. Klačka prečítal a predložil snemu na schválenie návrh uznesení Snemu SAV. Po krátkej diskusii zameranej na odstránenie formálnych nedostatkov v návrhu textu uznesení – spresnenie dátumu funkčného obdobia nového predsedu Snemu SAV a doplnenie informácie o vystúpení G. Bianchiho (D. Podmaková), ako aj spresnenie uznesenia o konaní mimoriadneho snemu (Z. Bartošová), Snem SAV upravené znenie uznesení (pozri príloha) veľkou väčšinou hlasov schválil.

K bodu 10: K. Iždinský na záver poďakoval prítomným za účasť na rokovaní a zasadanie Snemu SAV o 14.05 hod ukončil.

V Bratislave dňa 4. 10. 2010

Zapísal: Peter Pristaš

Overili: Ivana Budinská

Peter Matiašovský

Dagmar Podmaková
predsedníčka Snemu SAV

Uznesenia Snemu SAV zo zasadnutia dňa 1. 10. 2010

1. Snem SAV berie na vedomie informáciu predsedu SAV o aktuálnej situácii SAV vrátane návrhu rozpočtu na r. 2011-2013.
2. Snem schvaľuje správu predsedu Snemu SAV o činnosti Výboru Snemu SAV za obdobie apríl 2009-september 2010.
3. Snem SAV zvolil za predsedníčku Snemu SAV na obdobie október 2010-december 2011 PhDr. Dagmar Podmakovú, CSc.
4. Snem SAV schválil s pripomienkami Stanovisko Snemu SAV k navrhovanému zníženiu finančných prostriedkov na vedu a výskum na r. 2011-2013.
5. Snem SAV žiada Výbor Snemu SAV v spolupráci s Predsedníctvom SAV dopracovať návrh výzvy Snemu SAV k potrebe zníženia administratívnej náročnosti pri implementácii projektov štrukturálnych fondov Európskej únie s konkrétnymi návrhmi opatrení a jeho predloženie na mimoriadne zasadnutie Snemu SAV.
6. Snem SAV neprijal návrh uznesenia Snemu SAV k materiálu Vízia a stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti, vypracovanému pod gesciou Ekonomického ústavu SAV.
7. Snem SAV berie na vedomie úvodnú informáciu predsedu SAV o možnom spôsobe reštrukturalizácie SAV ako podnet na ďalšiu diskusiu.
8. Snem SAV berie na vedomie informáciu G. Bianchiho, o možnosti prezentácie nevyhnutných činností spojených s prípravou auditu areálu SAV na niektorom z budúcich zasadnutí Snemu SAV.

Stanovisko Snemu Slovenskej akadémie vied
k pripravovanému zníženiu výdavkov na vedu a výskum v rokoch 2011 až 2013

Snem SAV vyjadruje nesúhlas so zámerom redukovať zdroje na financovanie vedy a výskumu na Slovensku.

Najvyšší samosprávny orgán akadémie v presvedčení, že poznanie je najväčším bohatstvom človeka a najlepšou zárukou rozvoja spoločnosti s hlbokým znepokojením sleduje tendencie paušálne znižovať prostriedky na vedu a výskum. Napriek tomu, že práve vo vede a výskume vznikajú nové poznatky, nevyhnutné pre akceleráciu rozvoja Slovenska s priamym dopadom na zvyšovanie HDP.

V súvislosti s plánovaným krátením prostriedkov, ktoré sú v rozpočtovej kapitole SAV oproti schválenému rozpočtu výdavkov na rok 2010 znížené o 8,8 %, Snem SAV konštatuje, že:

- krátenie rozpočtu SAV bude znamenať veľký zásah do činnosti najvýkonnejšej vedeckej inštitúcie na Slovensku, čo je v rozpore s deklarovávaným zámerom vlády podporovať excelentnú vedu,
- znížením finančných prostriedkov na vedu zákonite dôjde k prepúšťaniu vedeckých pracovníkov, čím sa zníži riešiteľská kapacita a priamo bude ohrozené plnenie záväzkov vyplývajúcich z prebiehajúcich projektov, zároveň sa zníži potenciál získavania externých zdrojov, napríklad z výziev 7. rámcového programu EÚ, ako aj z ďalších výziev rámcových programov EÚ,
- navrhované krátenie rozpočtu kapitoly SAV reálne ohrozuje nevyhnutné rekonštrukcie nehnuteľného majetku zvereného štátom do správy SAV,
- celoštátne krátenie finančných prostriedkov môže riešiť problém neefektívneho financovania verejného sektora, avšak v oblasti dlhodobu finančne poddimenzovanej vedy bude mať krátenie finančných prostriedkov výrazne negatívny účinok.

Snem SAV preto žiada vedúcich predstaviteľov vlády SR a Národnej rady SR, aby prehodnotili zámer krátenia výdavkov rozpočtovej kapitoly SAV v rokoch 2011 až 2013 a zabránili nevyčísliteľným a nenahraditeľným škodám v oblasti slovenskej vedy a výskumu.

V Bratislave 1. októbra 2010

Adresát:

Vláda SR

Výbor NR SR pre vzdelanie, vedu, mládež a šport

Na vedomie:

Ministerstvo financií SR

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

TASR

SITA